

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Præsertim Augustini, Et Thomæ Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Generalibus Principiis Amoris Et Morum - Prolegomena septem,
Librosque undecim complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput XI. Satisfit aliis objectionibus Recentiorum, prætendentium
admittendos actus usquequque bonos, seu bene factos, absque auxilio
gratiæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73187](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73187)

tenus ex ista profuit intentione, vel saltem complexum ex dono illo divino, divinaque ista intentione, usque adeo gratia est Dei specialis, ut de ea dici merito possit, *Non est volentis, neque currentis, sed miserentis Dei*, nec de ea homo gloriari possit, nec dicere, ego me discerno, non gratia Dei: ut de ea quoque Augustinus merito dicat, *Ego gratia tua de peccato quacumque non feci peccata.*

186 Urgebis: omnis gratia specialis est gratia Christi, sive ex Christi meritis collata. Talis verò non est gratia, ad singulos actus bene factos necessaria.

Respondeo negando minorem, 1°. quia conducit ad justificationem & salutem. 2°. usque adeo misericorditer datur, ut pro ea oporteat orare. 3°. multa beneficia, etiam entitativè naturalia, quatenus ex speciali Dei misericordia & intentione ad salutem hominis conferuntur, ex Christi meritis conceduntur, v. g. externæ protectiones, moderatio, vel remotio tentationum, occasionumque, quæ inducerent in opus malum, vel impedirent bonum; conjunctio causarum adjuvantium opus bonum, cum gratis internis intellectus & voluntatis. Omnia quippe ista, simul juncta, plerumque efficiunt, ut ex duobus aequaliter internè præventis, unus præ alio convertatur, vel salvetur, unus præ alio victor sit tentationis, &c. absque eo quòd ille præ isto gloriari possit, seque ab ipso discernere, vel dicere, quòd præ ipso convertar, vel victor sim tentationis, non miserentis est Dei, sed voluntatis mea volentis & currentis. Cum absque dicta speciali misericordia, omnia in salutem ipsius taliter disponente, præ alio non converteretur. 4°. denique Dei amorem (necessarium ad actum quemcumque bene factum) nisi Deus ipse non donat, nec aliter nisi per... Jesum Christum, ut Augustinus dicit l. 21. de Civit. Dei c. 16. Ex Dei verò propter se amore homo tenetur facere quicquid facit: quia, ut S. Thomas ait 2. 2. q. 27. a. 5. *ex toto posse suo homo debet diligere Deum, & QUIDQUID HABET AD DEI AMOREM ORDINARE, secundum illud Deuteron. 6. Diliges Dominum Deum tuum ex toto corde tuo.*

CAPUT XI.

Satisfit aliis objectionibus Recensiorum, prætententium admittendos actus usquequaque bonos, seu bene factos, absque auxilio gratia.

187 Objicies 1°. sequentes propositiones in Bulla Pii V. damnatas: *Cum Pelagio sentit, qui boni aliquid naturalis, quod ex solis natura viribus ortum ducit, agnoscit. Non nisi Pelagiano errore admitti potest usus aliquis arbitrii bonus, sive non malus; & gratia Christi injuriam facit, qui ita sentit & docet.*

Respondeo: si propositiones ista damnatae sint ob doctrinam (non ob solam censuram, uti ob eam solam damnatas esse censent Tole-

us, Bellarminus, Vasquez, Turrianus, Suarez, &c. se fundantes in eo quòd nonnullæ ex damnatis in ea Bulla propositionibus solùm damnatae sint velut *scandalosa*, & *in piis aures offensionem immittentes*; quam offensionem & scandalum causant aciores plerumque censuræ opinionum, quas probati Catholici docent) damnatae non sunt in sensu quo assertio nostra traditur à Conciliis, Patribus, Theologisque probatissimis; sed in sensu peregrino à totius doctrina in Bulla Piana damnatae Assessoribus intento, quo utique vel voluerunt sine gratia nullum effici posse actum in se moraliter bonum, vel nihil nisi malum effici posse sine gratia Spiritus sancti inhabitantis, uti constat ex dictis Prolegom. 6. cap. 12. 13. 14. 15.

Objicies 2°. Quando Concilia & Patres 188 asserunt, nullum actum bene fieri posse absque auxilio gratia, plerumque addunt *sicut oportet* (ad justificationem utique & salutem) vel *sicut oportet ad meritum gratia & gloria*. Supponunt ergo nonnullos actus bonos absque auxilio gratia effici posse non sicut oportet ad meritum, ad justificationem, &c.

Respondeo: dum addunt *sicut oportet*, ly *sicut oportet*, idem est ac cum debitis circumstantiis; ita scilicet ut actus bonus bene fiat, sive propter Deum, uti reverà oportet. Sic enim Augustinus mille explicat locis, signanter Enchiridii c. 121. & de corrept. & grat. c. 2. *Quando id agunt sicut agendum est, id est, cum dilectione & delectatione justitia, sive ex charitate faciendo*, uti quatuor post lineis explicat. *Quidquid enim bene amas, charitate amas*, inquit serm. 23. de versu 24. Psalmi 72. Et idem quicquid bene agitur & amatur, salubriter agitur, sive meritorie (saltem de congruo) utiliterque ad justificationem & salutem, etiam si non fiat ex motivo fidei & pietatis ex objecto supernaturalis, uti S. Congregatio de Auxiliis expressè declaravit, verbis Prolegom. 6. n. 138. 139. 140. 142. productis, in ipsaque S. Scriptura & Conciliis satis idipsum insinuatur, uti dicitur in Idem Bullæ Pauli V. relata ibidem, hisce verbis: *In iis definitionibus per id quod exprimitur, sicut oportet, sive ut expedit, hoc intelligendum est, quod est cum circumstantiis debitis ab homine haberi.* Quia tam in doctrina à SS. Patribus definita & tradita, quam in ipsa Scriptura sacra, actus qui fiunt sicut oportet, per ejusmodi circumstantias describuntur. *Siquidem tales actus sunt, verbum auditus Dei (ut Scriptura loquitur) accipere, non ut verbum hominum, sed sicut est verè verbum Dei... operari propter Deum quod bonum est, diligere Deum propter seipsum; hominem verò, sive alium, propter Deum. Quapropter iis definitionibus ad-versatur, dicere, quòd possit homo actus sic descriptos operari, aut velle operari, sine gratia Dei, etiamsi intelligatur tunc non fore supernaturales, sed naturales actus.*

Objicies 3°. Augustinus l. de spir. & lit. 189 c. 28.

c. 28. de Gentilibus ad fidem converfis dicit, quòd *vis illa natura inerat eis, quã legitimũ aliquid anima rationalis & sentit, & facit.* Quòdque habent *quãdam opera pia in vita impia.*

Respondeo Augustinum in ipsis agnoscere quidem opera quãdam bona ex officio, & fine proximo, sed non bona ex omnibus debitis circumstantiis, nisi referantur ad Deum propter se dilectum. Quam dilectionem ubique negat ab homine esse per naturam; nec univèrsim in Gentilibus, ad fidem plenè ne dum converfis, negat esse per gratiam.

190 Objicies 4°. Idem Augustinus epist. 130. Polemonis laudat continentiam, licet ipsi proficua tantum ad præsentis vitæ statum, non ad futuræ immortalitatem. Aliorum alibi Gentilium laudat pudicitiam conjugalem. De Romanorum quoque virtutibus epist. 5. ad Marcellum dicit, quòd tametsi non habuerint veram pietatem erga Deum verum, habuerint tamen sui generis probitatem.

Respondeo Polemonis continentiam secundum quid fuisse ex se moraliter bonam, ex objecto scilicet, sineque proximo bono, atque adeò ex se secundum quid laudabilem, non simpliciter & usquequaque, ob defectum relationis ad debitum finem ultimum. Ob quem defectum proficua non fuit ad futuræ vitæ immortalitatem, sed ad præsentis vitæ statum dumtaxat.

191 De pudicitia verò conjugali Gentilium l. 1. de nupt. & concupisc. c. 3. sic Augustinus ipse dicitur: *Quid ergo dicemus, quando & in quibusdam impis invenitur pudicitia conjugalis? Utrum eo peccare dicendi sunt, quòd domino Dei malè utantur, non id referentes ad cultum ejus à quo acceperunt? ... Cum igitur faciunt hæc homines sine fide, quo videntur ad conjugalem pudicitiam pertinere, sive hominibus placere quærentes, vel sibi, vel aliis, sive in his rebus quas vitiose concupiscunt, humanis molestias devitantes, sive demonibus servientes; non peccata coercentur, sed aliis peccatis alia peccata vincuntur. Absit ergo (simpliciter loquendo) pudicum veraciter dici, qui non propter Deum verum, fidem connubii servat uxori. Et c. 4. Qui non hac intentione, hac voluntate, hac fine generant filios, ut eos ex membris hominis primi in membra transferant Christi, sed infidèles parentes de infideli prole gloriantur, non est in eis vera pudicitia conjugalis.... Vera igitur pudicitia conjugalis.... dicenda non est, nisi qua vera fidei mancipatur.*

192 Romanorum denique virtutes, saltem ut plurimum defecerunt à plena & simpliciter dicta ratione virtutis, ob defectum debite relationis ad Deum finem ultimum. Quia (ut Augustinus dicit l. 5. de Civit. Dei c. 15.) *Landis aviditas, & cupido gloriæ multa illa miranda fecit, laudabilia scilicet, atque gloriosa secundum hominum estimationem: Amore igitur primitivè libertatis, post etiam dominati-*

Tom. I.

nis, & cupiditate landis & gloriæ, multa magna fecerunt. Nec pro iis mercedem aliam acceperunt, nisi humanam gloriæ, quam intendebant.

Objicies 5°. Si homo lapsus nullos absque gratia Christi facere posset actus usquequaque bonos, gratiâ Christi privatus non esset liber ad bene vel malè agendum.

Respondeo negando sequelam. Quamvis enim bene agere non possit per gratiam habitam in actu, potest per gratiam habitam in potentia, sive quam à Deo per Christi merita recipere potest, & Deus per misericordiam (cujus adhuc est capax) ipsi tribuere.

Cæterarum objectionum solutionem habes Prolegomeno 6. cap. 8. 12. 13. 14. & 15. citato etiam cap. 13. Probata habes duo inconvenientia, ex sententia adversariorum confectata. Primum est, quòd ex solis naturæ viribus, causa daretur prædestinationis, gratiæque efficacis, saltem per modum removentis prohibens. Alterum, quòd gratia efficax, non tam ex parte Dei, quam ex parte hominis, efficaciam haberet. Vide ibi.

CAPUT XII.

Refelluntur varia Ludovici Molina hæc de materiis propositiones, liberum arbitrium plus justo efferentes, gratiamque deprimentes, quas S. Congregatio de Auxiliis, divina Scriptura, Concilii, & S. Augustini doctrina censuit adversantes.

DUm sacra istius Congregationis sententias refero, non ex Actis, sed ex Historia Congregationum illarum refero, quam nuper edidit clarissimus vir Augustinus Le Blanc S. Theologiæ Doctor; solumque refero ut historicè, non ut authenticè veras; id est, non ut solemnitate jure requisitam, solemnem utique S. Pontificis approbationem, supremamque auctoritate ipsius factam promulgationem habentes (quòd scio esse verum, & absit ut contrafaciam) sed velut sententias à S. Congregatione verè enarratas: quibus ad vim sententiarum Pontificiarum deest quidem, sed sola deest sollemnis illa approbatio promulgatioque. Refero (inquam) ex laudata Historia, ex certissimis verbis, Scrinii & Tabulariis, aliisque documentis, ac Scripioribus fide dignis, contra erectos à Molinistis vanos triumphos, vulgatasque fabulas, justæ defensionis (quam jura omnia permittunt) liberandæque veritatis studio conscripta, fide tam sincerâ, ut Author in Præfatione §. 12. dicere non dubitet: *Si quis Historiam hanc meam impugnare velit, per me licet: meminert tamen, quisquis id attemptabit, ex probatis documentis, ac istarum præsertim Congregationum Tabulariis mecum agendum esse.... stultitia quippe genus esse putat, velle de rebus historicis aliter, quam ex illarum documentis pronuntiare ac definire. Documentorum verò hujus Historiæ veritatem ob id*

Ccc